

A Narrative Exploration of the Integrated Needs of Adolescents with Internet Addiction: A Qualitative Research

1. Sholeh Amani Shourbariki : PhD Student in Psychology, Department of Psychology, Isf.C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran
2. Mohsen Golparvar *: Professor, Department of Psychology, Isf.C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran
2. Zahra Yousefi : Associate Professor, Department of Psychology, Isf.C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran
- *Corresponding Author's Email: mgolparvar@iau.ac.ir

Received: 2025-07-01

Revised: 2025-10-23

Accepted: 2025-10-28

Published: 2025-11-19

Abstract

Introduction and Aim: Narrative has a high potential to present an integrated picture of needs, problems, and challenges in a specific context. Therefore, the present research was conducted with the aim of narrative exploration of the integrated needs of adolescents with internet addiction.

Methodology: This research was applied in terms of purpose and descriptive from type of qualitative in terms of method. The research population consisted of all scientific texts related to narrative therapy and internet addiction in the 2015-2025 years with number 47 case, which number of 26 case were selected as samples using purposive sampling method. Data were collected by method note-taking from scientific texts and were analyzed using theme analysis.

Findings: The results of this study indicated that narratives based on the integrated needs of adolescents with internet addiction had fifteen sub themes in five main themes, including the need to change of one's narrative, retelling of one's capabilities, retelling of lateral problems and obstacles, retelling of connections and relationships, and narrative creation for new and alternative experiences.

Conclusion: According to the results of the present research, specialists and planners of the internet addiction domain can use the results of this study to reduce internet addiction in adolescents.

Keywords: Narrative, Integrated Needs, Internet Addiction, Adolescents.

How to Cite: Amani Shourbariki, Sh., Golparvar, M., & Yousefi, Z. (2025). A Narrative Exploration of the Integrated Needs of Adolescents with Internet Addiction: A Qualitative Research. *Psychology of Motivation, Behavior, and Health*, 3(3), 1-12.

Copyright: © 2025 by the authors. Published under the terms and conditions of Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

Extended Abstract

Introduction and Aim

Adolescence is a key stage in human development that is accompanied by extensive biological, cognitive, social, and emotional changes (Tang et al., 2024). Growth and development during adolescence occur as a result of extensive changes in each of the above factors, and paying attention to any of them without paying attention to the other factors causes problems for adolescents and those who deal with them (Kong et al., 2025). One of the challenges that adolescents face is internet addiction (Evli et al., 2023). In recent years, the internet has found a widespread place in human life and although it has provided facilities, opportunities, and comforts, it has created problems like any other phenomenon (Welsh et al., 2024). Addiction is a multidimensional psychiatric disorder with biological, psychological, social, and even spiritual dimensions, with a high and increasing prevalence rate (Mashhadi Ibrahimi et al., 2024). Internet addiction like other forms of addiction, is characterized by symptoms including excessive use, compulsion to use, withdrawal or withdrawal symptoms when the internet is not available, replacing the internet with necessary activities, and neglecting duties, tasks, and responsibilities (Piqueras et al., 2024).

Although research has been conducted in this field, more research is needed due to the widespread phenomenon of internet addiction (Andrade et al., 2025; Kumar & Dhakar, 2025). One of the theoretical approaches with significant potential for identifying and presenting a model of the needs and problems of adolescents involved in internet addiction is the narrative approach, or narrative therapy. Narrative is an approach derived from the perspective of postmodernism that examines the narrative and format of individuals' personal stories of events, issues, and problems as an internal reality with lasting effects on various psychological and social states (Amani et al., 2025). From the perspective of narrative, people of any age can reconstruct their own narrative and story about the problems they face and create a new and somewhat problem-free narrative for themselves (Gong et al., 2022). Narrative reconstruction primarily helps people to fundamentally review and rewrite the structure and content of their stories and narratives about their own problems and needs (Hutto & Gallagher, 2017).

Adolescents' perceptions of internet addiction may be exaggerated and debilitating, but this type of

perception leads to further complexity and persistence of Internet addiction through increased anxiety, worry, helplessness, helplessness, drowning in internet addiction, and despair of acquiring new skills (Shek & Yu, 2016). In the other words, adolescents' beliefs about internet addiction may prevent them from getting rid of the addiction phenomenon and increase isolation, avoidance, and lack of effort to succeed and progress in various fields (Kanu et al., 2025). Therefore, adolescents have flawed, incomplete, and exaggerated narratives about internet addiction, based on which adolescents imagine a doomed fate for themselves about weakness, helplessness, helplessness, isolation, and hopelessness of getting rid of addiction (Ahmadi & Aghamohamadi, 2024).

In recent years, research using a narrative approach has been conducted on children and adolescents' problems (Ophir et al., 2025; Jorgensen et al., 2024; Julian et al., 2023; Casas & Conn, 2023; Horton & Everett, 2023), but less research has addressed internet addiction in adolescents (Amani et al., 2025; Gong et al., 2022). One possible reason for the lack of a comprehensive narrative model covering the full range of narrative needs of adolescents with internet addiction. Investigating, searching, and extracting the spectrum of needs of adolescents with internet addiction based on a narrative perspective, in addition to revealing a new path for understanding adolescents, also provides a platform for expanding the range of treatments aimed at adolescents with internet addiction. Considering the above-mentioned topics and the need to examine the integrated needs of adolescents with internet addiction and their high narrative ability to present an integrated picture of needs, problems, and challenges in this field, the present research was conducted with the aim of narrative exploration of the integrated needs of adolescents with internet addiction.

Methodology

This research was applied in terms of purpose and descriptive from type of qualitative in terms of method. The research population consisted of all scientific texts related to narrative therapy and internet addiction in the 2015-2025 years with number 47 case, which number of 26 case were selected as samples using purposive sampling method. In the purposive sampling method, samples are selected according to criteria that in the present study included publication and accessibility in reputable scientific databases, compliance with scientific research standards, and retrieval capability, and focus on the needs and issues of adolescents involved in Internet

addiction. Data were collected by method note-taking from scientific texts and were analyzed using theme analysis.

Findings

The results of this study indicated that narratives based on the integrated needs of adolescents with internet addiction had fifteen sub themes in five main themes, including the need to change of one's narrative, retelling of one's capabilities, retelling of laternal problems and obstacles, retelling of connections and relationships, and narrative creation for new and alternative experiences.

Discussion and Conclusion

According to the results of the present research, specialists and planners of the internet addiction domain can use the results of this study to reduce internet addiction in adolescents. In general, the results of this research showed that the narrative needs of adolescents with internet addiction included five

axes of the need to change of one's narrative, retelling of one's capabilities, retelling of laternal problems and obstacles, retelling of connections and relationships, and narrative creation for new and alternative experiences. From an applied perspective, it is suggested that this comprehensive narrative model of the needs of adolescents with Internet addiction, as an innovative achievement of the present study, be considered and used in designing comprehensive models and patterns for assessing and teaching the skills and capabilities of adolescents with Internet addiction. Finally, it is necessary to pay attention to the limitations of this study, such as focusing on the narrative needs of adolescents with Internet addiction and the comparative nature of the qualitative study conducted in generalizing the results. Accordingly, in the research dimension it is suggested that researchers study comprehensive narrative patterns specific to other ages, even by separating gender, in future research, so that comprehensive patterns for all ages can be achieved.

کاوشی روایت گر بر نیازهای یکپارچه نوجوانان دارای اعتیاد به اینترنت: یک پژوهش کیفی

۱. شعله امانی شورباریکی^۱: دانشجوی دکتری روانشناسی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

۲. محسن گل پرور^۲: استاد، گروه روان شناسی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

۳. زهرا یوسفی^۳: استادیار، گروه روان شناسی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

*ایمیل نویسنده مسئول: mgolparvar@iau.ac.ir

انتشار: ۱۴۰۴/۰۸/۲۸

پذیرش: ۱۴۰۴/۰۸/۰۶

بازنگری: ۱۴۰۴/۰۸/۰۱

دریافت: ۱۴۰۴/۰۴/۱۰

چکیده

مقدمه و هدف: روایت گری قابلیت بالایی برای ارائه تصویری یکپارچه از نیازها، مشکل ها و چالش ها در یک زمینه خاص دارد. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف کاوشی روایت گر بر نیازهای یکپارچه نوجوانان دارای اعتیاد به اینترنت انجام شد.

روش شناسی: این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا، توصیفی از نوع کیفی بود. جامعه پژوهش همه متون علمی مربوط به روایت درمانی و اعتیاد به اینترنت در سال های ۲۰۲۵-۲۰۱۵ به تعداد ۴۷ مورد بودند که ۲۶ مورد از آنها با روش نمونه گیری هدفمند به عنوان نمونه انتخاب شد. داده ها با روش یادداشت برداری از متون علمی گردآوری و با روش تحلیل مضمون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: نتایج این مطالعه حاکی از آن بود که روایت گری مبتنی بر نیازهای یکپارچه نوجوانان دارای اعتیاد به اینترنت دارای پانزده مضمون فرعی در پنج مضمون اصلی شامل نیاز به تغییر روایت خود، بازروایت توانمندی های خود، بازروایت مشکل ها و موانع جانبی، بازروایت پیوندها و روابط و روایت سازی برای تجربه های جدید و جایگزین بود.

نتیجه گیری: طبق نتایج پژوهش حاضر، متخصصان و برنامه ریزان حوزه اعتیاد به اینترنت می توانند از نتایج این پژوهش برای کاهش اعتیاد به اینترنت در نوجوانان بهره برداری کنند.

کلیدواژه ها: روایت گری، نیازهای یکپارچه، اعتیاد به اینترنت، نوجوانان.

مجاز و حق نشر: © ۱۴۰۴ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

نحوه استناددهی: امانی شورباریکی، شعله؛ گل پرور، محسن و یوسفی، زهرا. (۱۴۰۴). کاوشی روایت گر بر نیازهای یکپارچه نوجوانان دارای اعتیاد به اینترنت: یک پژوهش کیفی. *روان شناسی انگیزش، رفتار و سلامت*، ۳(۳)، ۱-۱۲.

مقدمه

نوجوانی یک مرحله کلیدی در توسعه انسانی است که با تغییرهای گسترده بیولوژیکی، شناختی، اجتماعی و هیجانی همراه می‌باشد (Tang et al., 2024). رشد و تحول در دوره نوجوانی در نتیجه تغییرهای گسترده هر یک از عوامل فوق اتفاق می‌افتد و توجه به هر یک از آنها بدون توجه به سایر عوامل باعث ایجاد مشکل‌هایی برای نوجوانان و کسانی که با آنها سروکار دارند، می‌شود (Kong et al., 2025). یکی از چالش‌هایی که نوجوانان با آن مواجه هستند، اعتیاد به اینترنت است (Evli et al., 2023). در سال‌های اخیر، اینترنت به شکلی وسیع، جایگاهی گسترده در زندگی انسان‌ها پیدا کرده و با اینکه تسهیلات، امکانات و آسودگی‌هایی را فراهم آورده است، اما مانند هر پدیده دیگری مشکل‌هایی ایجاد نموده است (Welsh et al., 2024). یکی از این مشکل‌ها در میان نوجوانان بسیار شایع است، گرایش به استفاده افراطی از اینترنت یا اعتیاد به آن می‌باشد (Machimbarrena et al., 2019). اعتیاد یک اختلال روان‌پزشکی چندبعدی با ابعاد زیستی، روان‌شناختی، اجتماعی و حتی معنوی است که نرخ شیوع آن بالا و در حال افزایش می‌باشد (Mashhadi Ibrahimi et al., 2024). اعتیاد به اینترنت همانند دیگر اشکال اعتیاد با نشان‌هایی شامل استفاده فراتر از نیاز، اجبار برای استفاده، بروز و ظهور علائم ترک یا محرومیت در صورت عدم دسترسی به اینترنت، جایگزین کردن اینترنت با فعالیت‌های ضروری و غفلت از وظایف‌ها، تکلیف‌ها و مسئولیت‌ها مشخص می‌شود (Piqueras et al., 2024). علائم و نشانه‌های اعتیاد به اینترنت برای نوجوانان و خانواده‌های آنان مشکل‌های جدی در زمینه‌های شخصی، خانوادگی، اجتماعی و هیجانی ایجاد می‌نماید (Pontes & Macur, 2021) که بر همین اساس، پژوهش‌های زیادی درباره شناخت دقیق و کامل عوامل ایجادکننده و نگهدارنده اعتیاد به اینترنت بر پایه رویکردهای مختلف انجام شده است (Feng et al., 2025).

با اینکه پژوهش‌هایی در این زمینه انجام شده، اما به دلیل گستردگی پدیده اعتیاد به اینترنت نیاز به انجام پژوهش‌های بیشتری می‌باشد (Andrade et al., 2025; Kumar & Dhakar, 2025). یکی از رویکردهای نظری دارای ظرفیت بالقوه قابل توجه برای شناسایی و ارائه الگوی نیازها و مسائل نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت،

رویکرد روایت‌گر و یا همان روایت درمانی است. روایت‌گری رویکردی برگرفته از دیدگاه پسامدرنیسم است که روایت و قالب داستان شخصی افراد از رخدادهای، مسئله‌ها و مشکل‌ها را به‌عنوان واقعیتی درونی دارای تاثیرهای پایدار بر حالت‌های مختلف روانی و اجتماعی بررسی می‌کند (Amani et al., 2025). از منظر روایت‌گری، انسان‌ها در هر سنی می‌توانند روایت و داستان خود را در باره مسائلی که پیش روی آنها است، بازسازی و روایتی نو و تا حدودی عاری از مشکل را برای خود تدوین کنند (Gong et al., 2022). بازسازی روایت در درجه نخست به انسان‌ها کمک می‌کند تا ساختار و محتوای داستان‌ها و روایت‌های خود را درباره مسئله‌ها و نیازهای خود مورد بازنگری و بازنویسی اساسی قرار دهند (Hutto & Gallagher, 2017). این بازنگری به یک روند هدایت‌شده با بازآفرینی داستان و روایتی با محتوا و جهت‌گیری متفاوت و قابل قبول‌تری منتهی می‌شود. بنابراین، فرآیند بازروایت‌گری قادر است تا در غلبه بر طیف مختلف مسائل روانی و اجتماعی به افراد کمک کند و یاری برساند (Murengera et al., 2025). در تطابق ظرفیت راهبرد روایت‌گری برآمده از روایت درمانی درباره پدیده اعتیاد به اینترنت نوجوانان می‌توان گفت که نوجوانان درگیر با مشکل‌هایی مانند اعتیاد به اینترنت با طیف متنوعی از نیازها، مسئله‌ها و چالش‌ها مواجه هستند (Kumar & Dhakar, 2025). برای نمونه ممکن است نوجوانان درگیر با پدیده اعتیاد به اینترنت به واسطه تلاش‌های ناموفقی که برای غلبه بر این پدیده داشتند، اعتیاد به اینترنت خود را به‌عنوان مشکلی غیرقابل حل یا فراتر از توانمندی خود تلقی نمایند (Singh et al., 2025).

تلقی نوجوانان از اعتیاد به اینترنت شاید اغراق‌آمیز و ناتوان‌کننده باشد، اما این نوع تلقی از طریق افزایش اضطراب، نگرانی، ناتوانی، درماندگی، غرق‌شدن در اعتیاد به اینترنت و ناامیدی از کسب مهارت‌های جدید باعث پیچیدگی بیشتر و تداوم اعتیاد به اینترنت می‌شود (Shek & Yu, 2016). به عبارت دیگر، این باور نوجوانان درباره اعتیاد به اینترنت ممکن است رهایی از پدیده اعتیاد را متوقف و باعث افزایش انزوا، دوری‌گزینی و عدم تلاش برای موفقیت و پیشرفت در عرصه‌های مختلف شود (Kanu et al., 2025). بنابراین، در نوجوانان روایت‌های معیوب، ناقص و بزرگ‌نمایی‌شده درباره

چالش‌ها در این زمینه، پژوهش حاضر با هدف کاوشی روایت گر بر نیازهای یکپارچه نوجوانان دارای اعتیاد به اینترنت انجام شد.

روش‌شناسی

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه اجرا، توصیفی از نوع کیفی بود. جامعه پژوهش همه متون علمی مربوط به روایت‌درمانی و اعتیاد به اینترنت در سال‌های ۲۰۲۵-۲۰۱۵ به تعداد ۴۷ مورد بودند که ۲۶ مورد از آنها با روش نمونه‌گیری هدفمند به‌عنوان نمونه انتخاب شد. در روش نمونه‌گیری هدفمند، نمونه‌ها با توجه به ملاک‌هایی انتخاب می‌شوند که در پژوهش حاضر شامل انتشار و دسترسی در پایگاه‌های علمی معتبر، رعایت استانداردهای پژوهش علمی و قابلیت بازیابی و تمرکز بر نیازها و مسائل نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت بودند.

برای انجام این پژوهش پایگاه‌های معتبر داخلی (ISC, SID & Magiran) و خارجی (PubMed, Frontier, Google Scholar & Scopus) درباره نیازهای نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت بررسی و از میان منابع یافت‌شده تعداد ۲۶ مورد دارای ملاک‌های ورود به مطالعه بودند و به‌عنوان نمونه این مطالعه انتخاب شدند. برای بررسی قابلیت ورود مطالعات و متون بازیابی‌شده به مطالعه در مرحله اولیه پژوهش از چک‌لیست معطوف به انتشار و دسترسی متن علمی در پایگاه‌های علمی معتبر، رعایت استانداردهای علمی، پوشش مسائل و نیازهای نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت از منظر روایت‌گری، استادهای معتبر و قابلیت بازیابی بودند. متن همه منابع بررسی و بر اساس آنها نیازهای نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت یادداشت شد. لازم به ذکر است که در این پژوهش اصول اخلاقی مانند حفظ اصول علمی و اخلاقی ارجاع صحیح و درست به منابع و استفاده از محتوای متون صرفاً جهت استخراج نیازها و مسائل نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت رعایت شد. بنابراین، اطلاعات مرتبط با منابع پژوهش حاضر در جدول ۱ قابل مشاهده است.

اعتیاد به اینترنت وجود دارد که بر اساس آنها، نوجوانان برای خود سرنوشتی مختوم درباره ضعف، ناتوانی، چاره‌ناپذیری، انزواگرایی و ناامیدی رهایی از اعتیاد تصور می‌کنند (Ahmadi & Aghamohamadi, 2024). روایت‌گری در چنین فضا و بستری دارای ظرفیتی چشمگیر برای کمک به نوجوانان درگیر در اعتیاد به اینترنت است و اگر بتوان شکل، محتوا و ماهیت روایت نوجوانان را از پدیده اعتیاد به اینترنت را اصلاح و تعدیل نمود، می‌توان انتظار داشت که روایت‌های نوجوانان درباره اعتیاد به اینترنت اصلاح و تعدیل شود و کمک‌های بیشتری به نوجوانان صورت پذیرد (Gong et al., 2022).

در سال‌های اخیر، پژوهش‌هایی با استفاده از رویکرد روایت‌گری درباره مشکل‌های کودکان و نوجوانان انجام شده است (Ophir et al., 2025; Jorgensen et al., 2024; Julian et al., 2023; Casas & Conn, 2023; Horton & Everett, 2023)، اما کمتر پژوهش به اعتیاد به اینترنت در نوجوانان پرداخته (Amani et al., 2025; Gong et al., 2022). یکی از دلایل احتمالی فقدان وجود الگوی جامع روایت‌گرا با پوشش طیف کامل نیازهای روایتی نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت می‌باشد. بررسی، جستجو و استخراج طیف نیازهای نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت بر پایه نگاه روایت‌گر، علاوه بر اینکه مسیری جدید را برای شناخت نوجوانان نمایان می‌سازد، بستری را برای گسترش طیف درمان‌های معطوف به نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت نیز فراهم می‌آورد. بنابراین، یکی از ضرورت‌های جدی استخراج الگوی روایت‌گر از نیازهای نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت از متن مطالعه‌ها و پژوهش‌های علمی گسترده و وسیعی است که تاکنون در سراسر دنیا انجام شده است. این مهم، با توجه به ظرفیت قابل قبولی که رویکرد روایت‌گرا و روایت‌درمانی در مطالعه‌ها و پژوهش‌های قبلی برای دیگر مسئله‌ها و مشکل‌های نوجوانان نشان داده، به‌طور منطقی به رفع خلأ دانشی و کاربردی در این عرصه کمک خواهد نمود. با توجه به مطالب مطرح‌شده و نیاز به بررسی نیازهای یکپارچه نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت و قابلیت بالای روایت‌گری برای ارائه تصویری یکپارچه از نیازها، مشکل‌ها و

جدول ۱. اطلاعات مرتبط با منابع پژوهش حاضر

ردیف	نویسنده / نویسندگان (سال)	عنوان	نوع منبع
------	---------------------------	-------	----------

۱	Kalaei & Jafari (2019)	روایت درمانی: رویکردی خلاقانه به مشاوره و روان‌درمانی	کتاب
۲	John (2022) Translated by ...	روایت درمانی: ابزاری برای کشف داستان‌ها	کتاب
۳	Medigan (2017) Translated by ...	روایت درمانی: نظریه، روش‌ها و درمان	کتاب
۴	Verchiloo (2021) Translated by ...	اعتیاد به اینترنت	کتاب
۵	Young & Nabuco DeAbru (2016) Translated by ...	اعتیاد به اینترنت	کتاب
۶	& Aghamohamadi Ahmadi (2024)	Qualitative study of factors influencing internet addiction in adolescents: Design and validation of an intervention based on it	مقاله
۷	Bickham (2021)	Current research and viewpoints on internet addiction in adolescents	مقاله
۸	Andrade et al (2025)	Mapping research on ICT addiction: a comprehensive review of Internet, smartphone, social media, and gaming addictions	مقاله
۹	Csaszar et al (2024)	Narrative means to recovery ends: Novel psychoactive substance users in early recovery	مقاله
۱۰	Feng et al (2025)	Network analysis of peer attachment and internet addiction among Chinese adolescents	مقاله
۱۱	Deriu et al (2024)	Narrative identity in addictive disorders: a conceptual review	مقاله
۱۲	Hutto & Gallagher (2017)	Re-authoring narrative therapy: Improving our selfmanagement tools	مقاله
۱۳	Gardner & Poole (2009)	One story at a time: Narrative therapy, older adults, and addictions	مقاله
۱۴	Gong et al (2022).	Effect of narrative therapy-based group psychological counseling on internet addiction among adolescents	مقاله
۱۵	Graham, J. M. (2014)	Narrative therapy for treating video game addiction.	مقاله
۱۶	Gudiño et al (2017)	STAIR narrative therapy for adolescents	کتاب مرجع
۱۷	Kanu et al (2025)	Prevalence and associated factors of problematic internet use among in-school adolescents in Calabar municipality, Nigeria	مقاله
۱۸	Kumar & Dhakar (2025)	Rise of netholicism: A comprehensive review of internet addiction among today's youth	مقاله
۱۹	Machimbarrena et al (2019)	Profiles of problematic internet use and its impact on adolescents' health-related quality of life	مقاله
۲۰	Piqueras et al (2024)	Problematic internet use profiles and their associated factors among adolescents.	مقاله
۲۱	Rice (2015)	Narrative therapy	دایره‌المعارف
۲۲	Singer et al (2013)	A meaning-based intervention for addiction: Using narrative therapy and mindfulness to treat alcohol abuse	کتاب مرجع
۲۳	Stevens (2006)	Narrative therapy treatment for adolescents with drug abuse	پایان‌نامه
۲۴	Pontes & Macur (2021)	Problematic internet use profiles and psychosocial risk among adolescents	مقاله
۲۵	Shek & Yu (2016)	Adolescent Internet addiction in Hong Kong: Prevalence, change, and correlates	مقاله
۲۶	Singh et al (2025)	Lived experiences of problematic internet use among male adolescents: A qualitative study	مقاله

ابزار پژوهش حاضر جهت گردآوری داده‌ها یادداشت‌برداری از متون علمی بود. برای این منظور هر یک از ۲۶ منبع علمی به صورت خط به خط مطالعه و مفاهیم مرتبط با نیازهای نوجوانان دارای اعتیاد به اینترنت یادداشت شد. پس از انجام این مرحله برای همه منابع اقدام به بررسی همه مفاهیم یادداشت‌شده شد و مفاهیمی که تکراری بودند، حذف شدند. همچنین، برخی مفاهیم به دلیل شباهت و

یافته‌ها

در این پژوهش تعداد ۲۶ منبع علمی مرتبط با روایت‌گری مبتنی بر نیازهای نوجوانان دارای اعتیاد به اینترنت مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفتند که نتایج تحلیل مضمون آنها در جدول ۲ قابل مشاهده است.

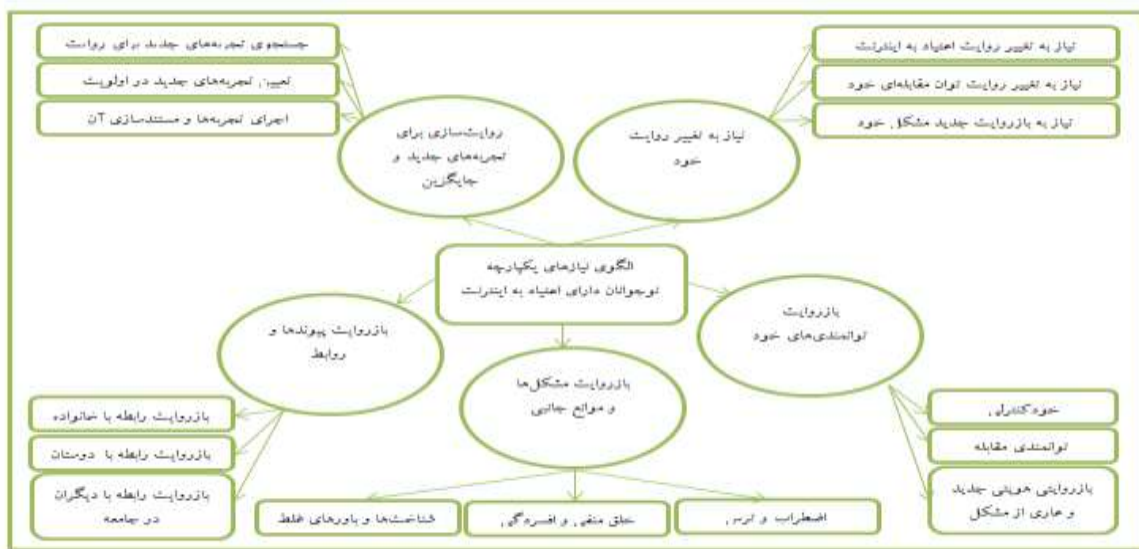
نزدیکی یکسان با یکدیگر ادغام شدند. لازم به ذکر است که مفاهیم و مضامین شناسایی شده از نظر شاخص روایی محتوایی و نسبت روایی محتوایی توسط سه کدگذار به صورت مستقل مورد بررسی قرار گرفت و میزان آنها برابر با یک به دست آمد. داده‌های این پژوهش با روش تحلیل مضمون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

جدول ۲. نتایج تحلیل مضمون نیازهای یکپارچه نوجوانان دارای اعتیاد به اینترنت

مضمون اصلی	مضمون فرعی	مضمون پایه
نیاز به تغییر روایت خود	نیاز به تغییر روایت اعتیاد به اینترنت	اعتیاد به متابه مشکل؛ مشکل قابل درمان و حذف برچسب‌های منفی به خود
	نیاز به تغییر روایت توان مقابله‌ای خود	برآورد اندک توان مقابله‌ای و تغییر و ارتقای توان مقابله‌ای
	نیاز به بازروایت جدید مشکل خود	استفاده متعارف و ضرورت تغییر به جای توقف
بازروایت توانمندی‌های خود	خودکنترلی	کنترل تمایل‌های متناسب با هدف‌های زندگی، کنترل خواسته‌ها و تکانه‌های متناسب با هدف‌ها، کنترل اشتیاق و کنترل کشش
	توانمندی مقابله	غلبه بر احساس ضعف و ناتوانی و مقابله مبتنی بر کنترل و مدیریت
	بازروایت هویتی جدید و عاری از مشکل اعتیاد به اینترنت	خلق هویت جدید، هویت مبتنی بر توان کنترل و هویت مبتنی بر توان مقابله
بازروایت مشکل‌ها و موانع جانبی	اضطراب و ترس	نگرانی، ترس و برانگیختگی
	خلق منفی و افسردگی	غم و اندوه، تغییر عادت خواب، بی‌حوصلگی و تغییر اشتها
	شناخت‌ها و باورهای غلط	باور به ناتوانی، باورهای تعمیم‌یافته و شناخت‌های مطلق‌گرایانه
بازروایت پیوندها و روابط	بازروایت رابطه با خانواده	تقویت روابط با والدین و تقویت روابط با دیگر اعضای خانواده
	بازروایت رابطه با دوستان	ارزیابی روابط با دوستان، محدود کردن رابطه با دوستان محرک بازگشت و تعمیم و گسترش روابط با دوستان حامی
	بازروایت رابطه با دیگران در جامعه	جستجوی حمایت اجتماعی، ایجاد پیوند و رابطه و تعمیق پیوندها و روابط
روایت‌سازی برای تجربه‌های جدید و جایگزین	جستجوی تجربه‌های جدید برای روایت جدید زندگی	تعیین ارزش‌ها، تعیین هدف‌ها و تجربه‌های جدید مبتنی بر ارزش‌ها و هدف‌ها
	تعیین تجربه‌های جدید در اولویت	انتخاب تجربه‌های جدید بر حسب اولویت برای روایت‌سازی جدید و اولویت‌بندی تجربه‌های جدید
	اجرای تجربه‌ها و مستندسازی آن	اجرای تجربه‌ها و مستندسازی تجربه‌ها

بازروایت پیوندها و روابط و روایت‌سازی برای تجربه‌های جدید و جایگزین بود. با توجه به مضمون‌های اصلی و فرعی شناسایی شده برای نیازهای یکپارچه نوجوانان دارای اعتیاد به اینترنت، الگوی آن در شکل ۱ قابل مشاهده است.

بر اساس نتایج مشاهده‌شده در جدول ۲، روایت‌گری مبتنی بر نیازهای یکپارچه نوجوانان دارای اعتیاد به اینترنت دارای پانزده مضمون فرعی در پنج مضمون اصلی شامل نیاز به تغییر روایت خود، بازروایت توانمندی‌های خود، بازروایت مشکل‌ها و موانع جانبی،

شکل ۱. نتایج الگوی مضمون‌های اصلی و فرعی نیازهای یکپارچه نوجوانان دارای اعتیاد به اینترنت

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به اهمیت بررسی‌های روایت‌گر درباره مسائل مختلف گروه‌های متفاوت از جمله نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت، پژوهش حاضر با هدف کاوشی روایت‌گر بر نیازهای یکپارچه نوجوانان دارای اعتیاد به اینترنت انجام شد.

نتایج این مطالعه حاکی از آن بود که روایت‌گری مبتنی بر نیازهای یکپارچه نوجوانان دارای اعتیاد به اینترنت دارای پانزده مضمون فرعی در پنج مضمون اصلی شامل نیاز به تغییر روایت خود، بازروایت توانمندی‌های خود، بازروایت مشکل‌ها و موانع جانبی، بازروایت پیوندها و روابط و روایت‌سازی برای تجربه‌های جدید و جایگزین بود. در این مطالعه‌ها و پژوهش‌های این مطالعه، یافته‌ها و شواهدی در راستای نیازهای روایتی نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت یافت شد که به صورت آشکار و نهان بر ضرورت تغییر روایت‌های مربوط به مسئله اعتیاد، توانمندی‌های خود و روابط بین‌فردی در افراد درگیر با اشکال مختلف اعتیاد سخن گفتند. نگاهی بر طیف نیازهای روایتی نوجوانان درگیر با پدیده اعتیاد به اینترنت، این حقیقت را بسیار برجسته می‌کند که در پژوهش‌ها و تلاش‌های قبلی پژوهشگران در

عمل تمامی ابعاد روایتی به دست آمده و گزارش شده در این مطالعه را از منظر روایت‌گر به شکل جامع تحت پوشش قرار ندادند.

تبیین چرایی ضرورت توجه به پنج مضمون اصلی در حوزه روایت‌گری معطوف به اعتیاد به اینترنت در چند مسیر و نکته موازی و همزمان قابل طرح است. ارائه الگوی پنج محوری نیاز به تغییر روایت خود، بازروایت توانمندی‌های خود، بازروایت مشکل‌ها و موانع جانبی، بازروایت پیوندها و روابط و روایت‌سازی برای تجربه‌های جدید و جایگزین نقطه قوت پژوهش حاضر نسبت به مطالعه‌ها و پژوهش‌های قبلی می‌باشد. تاکید روایت‌گری این پژوهش بر اعتیاد به اینترنت، در درجه اول از نگاه جامع عرصه بازنگری روایت‌ها وارد عمل شده است. تغییر روایت خود از مشکل اعتیاد به اینترنت در تعاملی با دیگر محورها، استحکام روانی و اجتماعی اولیه را می‌تواند برای نوجوانان درگیر با اعتیاد در یک فرآیند نظام‌دار و هدفمند فراهم نماید. پس از تغییر روایت درباره مسئله اعتیاد به اینترنت، اولین نقطه ضروری برای ادامه فرآیند بازسازی خود و زندگی خود بدون اعتیاد به اینترنت برای نوجوانان، بازروایت توانمندی‌های خود از طریق بازتعریف روایت‌ها از ظرفیت‌های غیرقابل استفاده یک نوجوان در مقابله با اعتیاد به اینترنت پیش از پیش امکان توانمندی هر چه بیشتر نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت فراهم می‌کند. این بازسازی مبتنی بر بازروایت توانمندی‌های خود

شاید بتوان گفت لایه‌های درون روانی مهارتی هستند که لازم است در فضای روانی نوجوانان درگیر با پدیده اعتیاد به اینترنت برجسته شود. چون که این تمرکز بر توانمندی‌های خود بر اساس منابع متعدد در دسترس، تقریباً اولین مهارت‌هایی هستند که برای نوجوانان نیاز می‌باشند. در ادامه بازروایت مشکل‌ها و موانع جانبی، روایت تجربه‌های جایگزین و جدید و بازروایت پیوندها و روابط برای آزمودن توانمندی‌های خود در عرصه عمل و واقعیت موضوعیت پیدا می‌کند. در عین حال این امر به نوعی از ضرورت کسب آمادگی برای مقابله کارآمد با عوامل روانی، اجتماعی و خانوادگی هشداردهنده بازگشت نوجوانان به اعتیاد به اینترنت خبر می‌دهند. اگرچه بازروایت در عرصه مشکل‌ها و موانع جانبی، فعالیت‌های جایگزین جدید و بازروایت پیوندها و روابط در درجه بعدی اهمیت نسبت به بازروایت توانمندی‌های خود قرار می‌گیرند، ولی نباید فراموش نمود که با ایجاد ظرفیت‌های مهارتی لازم و هدف‌دار برای مدیریت و مقابله کارآمد با عوامل جانبی روانی، اجتماعی و خانوادگی در عمل عرصه بازروایت توانمندی‌های خود نیز به واسطه ارتباطات شبکه‌ای درون روانی که بین این عرصه‌ها وجود دارد تقویت خواهد شد.

تمایز آشکار و برجسته پژوهش حاضر نسبت به مطالعه‌ها و پژوهش‌های قبلی اینکه در تدوین روایت‌گری برای اعتیاد به اینترنت، به تمامی عرصه‌ها در یک نظم فرآیندی شامل بازتعریف و بازروایت مسئله اعتیاد، بازتعریف خود و ظرفیت‌های خود، بازتعریف و بازروایت عناصر و عوامل فردی و اجتماعی به‌عنوان تشدیدکننده وضع اعتیاد به اینترنت و یا به‌عنوان عامل تضعیف‌کننده اراده و توان نوجوانان برای درمان اعتیاد به اینترنت عمل می‌کنند. بازتعریف جایگزین‌های کارآمد و مثبت و در نهایت بازتعریف روابط بین فردی و اجتماعی به‌صورت یک‌جا برای اولین بار توجه شده است. همچنین، لگوی پنج محوری روایت‌گری ارائه شده با تکیه بر اصول روایت درمانی برای اعتیاد به اینترنت، تمرکزی صریح بر مسائل شناختی، عاطفی، هیجانی و اجتماعی این نوجوانان در بازروایت مسئله اعتیاد، خود و ظرفیت‌ها، موانع و مشکل‌ها، راهکارهای جایگزین و روابط بین فردی و اجتماعی دارد. از لحاظ تبیینی، بازتعریف و روایت مسئله اعتیاد به‌نوعی ماهیت شناختی، بازتعریف توانمندی‌های خود، ماهیت شناختی، رفتاری، عاطفی و هیجانی، بازتعریف عوامل و موانع

جایگزین در تمامی طیف شناختی، عاطفی، رفتاری، هیجانی و اجتماعی رد پای دارد و بالاخره دو عرصه بازتعریف جایگزین‌ها و روابط و پیوندهای اجتماعی نیز به‌نوعی ماهیت مقابله روایت‌مدار اجتماعی و رفتاری دارند. نگاه دقیق، موشکافانه به الگوی بازروایت‌های پنج‌گانه جامع نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت که در این پژوهش ارائه شد، تلویحات آشکار و نهانی دارد که یافته‌های آن می‌تواند در بسط و گسترش دیدگاه‌ها به مدیریت و درمان بهینه اعتیاد به اینترنت نوجوانان نقش داشته باشند.

به‌طور کلی، نتایج این پژوهش نشان داد که نیازهای روایت‌گری نوجوانان دارای اعتیاد به اینترنت شامل پنج محور نیاز به تغییر روایت خود، بازروایت توانمندی‌های خود، بازروایت مشکل‌ها و موانع جانبی، بازروایت پیوندها و روابط و روایت‌سازی برای تجربه‌های جدید و جایگزین بود. از بعد کاربردی، پیشنهاد می‌شود که این الگوی جامع روایت گرا از نیازهای نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت به عنوان دستاورد بدیع مطالعه حاضر در طراحی الگوها و مدل‌های جامع سنجش و آموزش مهارت‌ها و توانمندی‌های نوجوانان دارای اعتیاد به اینترنت مورد توجه و استفاده قرار گیرد. در نهایت، لازم است که به محدودیت‌هایی این مطالعه نظیر تمرکز بر نیازهای روایت‌گری نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت و ماهیت قیاسی مطالعه کیفی صورت گرفته در تعمیم نتایج توجه شود. بر همین اساس، در بعد پژوهشی پیشنهاد می‌شود پژوهشگران در پژوهش‌های آینده الگوهای جامع روایت‌گری اختصاصی دیگر سنین را حتی به‌تفکیک جنسیت مورد مطالعه قرار دهند تا از طریق آن بتوان به الگوهای جامع برای تمام سنین دست پیدا کرد.

تعارض منافع

بر حسب اعلام نویسندگان هیچ گونه تضاد منافی بین نویسندگان مطالعه حاضر وجود ندارد.

حامی مالی

این پژوهش با هزینه شخصی نگارندگان انجام شده است.

ملاحظات اخلاقی

در این پژوهش اصول اخلاقی مانند حفظ اصول علمی و اخلاقی ارجاع صحیح و درست به منابع و استفاده از محتوای متون صرفاً جهت استخراج نیازها و مسائل نوجوانان درگیر با اعتیاد به اینترنت رعایت شد.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان این مقاله با یکدیگر همکاری داشتند.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مطالعه حاضر وظیفه خود می‌دانند از کسانی که به هر شکل اجرای این پژوهش را میسر نمودند، قدردانی و تشکر نمایند.

References

- internet addiction among Chinese adolescents. *Scientific Reports*, 15(10711), 1-10. <https://doi.org/10.1038/s41598-025-95526-5>
- Gardner, P. J., & Poole, J. M. (2009). One story at a time: Narrative therapy, older adults, and addictions. *Journal of Applied Gerontology*, 28(5), 600-620. <https://doi.org/10.1177/0733464808330822>
- Gong, Y., Gong, N., Zhang, Z., He, Y., & Tang, H. (2022). Effect of narrative therapy-based group psychological counseling on internet addiction among adolescents. *Iranian Journal of Public Health*, 51(6), 1331-1338. <https://doi.org/10.18502/ijph.v51i6.9678>
- Graham, J. M. (2014). Narrative therapy for treating video game addiction. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 6, 701-707. <https://doi.org/10.1007/s11469-014-9491-4>
- Gudino, O. G., Leonard, S., Stiles, A. A., Havens, J. F., & Cloitre, M. (2017). *STAIR narrative therapy for adolescents*. In M. A. Landolt, M. Cloitre, & U. Schnyder (Eds.), *Evidence-based treatments for trauma related disorders in children and adolescents* (pp. 251-271). Springer International Publishing/Springer Nature. https://psycnet.apa.org/doi/10.1007/978-3-319-46138-0_12
- Horton, E., & Everett, B. (2023). Narrative therapy expressive art group interventions for adolescents with eating disorders in residential treatment. *Journal of Professional Counseling: Practice, Theory & Research*, 51, 1-16. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1556382.2023.2283362>
- Hutto, D., & Gallagher, S. (2017). Re-authoring narrative therapy: Improving our self-management tools. *Philosophy, Psychiatry, & Psychology*, 24(2), 157-167. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1353/ppp.2017.0020>
- John, K. H. (2022). *Narrative therapy: A tool for discovering stories*. Translate by Mahsa Amiri and Zahra Kashfi, Tehran: Nehareh Publication. <https://mahdroo.ir/shop/product/book-733156-isg5xc>
- Jorgensen, C. B., Behrmann, J. T., Blaabjerg, J., Pettersen, K. A., & Jensen de Lopez, K. M. (2024). Narrative therapy with children: A qualitative interview study with Danish therapists about the application of narrative practices. *Counselling & Psychotherapy Research*, 24(1), 295-307. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1002/capr.12656>
- Julian, J. M., Held, J. I., Hixson, K., & Conn, B. M. (2023). The implementation of narrative exposure therapy (NET) for transgender and gender diverse adolescents and young adults. *Journal of Child & Adolescent Trauma*, 16(3), 795-804. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1007/s40653-023-00530-4>
- Ahmadi, M., & Aghamohamadi, S. (2024). Qualitative study of factors influencing internet addiction in adolescents: Design and validation of an intervention based on it. *Journal of Adolescent and Youth Psychological Studies*, 5(8), 97-104. <https://doi.org/10.61838/kman.jayps.5.8.11>
- Amani, S., Golparvar, M., & Yousefi, Z. . (2025). Comparison of the effectiveness of narrative therapy for internet addiction and cognitive-behavioral therapy on social anxiety and rejection sensitivity in adolescent girls with symptoms of internet addiction. *Journal of Adolescent and Youth Psychological Studies*, 6(10), 1-13. <https://doi.org/10.61838/kman.jayps.4488>
- Andrade, L. I., & Vinan-Ludena, M. S. (2025). Mapping research on ICT addiction: a comprehensive review of Internet, smartphone, social media, and gaming addictions. *Frontiers in Psychology*, 16(1578457), 1-16. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1578457>
- Bickham, D. S. (2021). Current research and viewpoints on internet addiction in adolescents. *Current Pediatrics Reports*, 9(1), 1-10. <https://doi.org/10.1007/s40124-020-00236-3>
- Casas, M. A., & Conn, B. M. (2023). Narrative exposure therapy for treating post-traumatic stress among transgender youth of color with selective mutism. *Clinical Case Studies*, 23(1), 63-81. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1177/15346501231181921>
- Csaszar, F., Erdos, M. B., Javor, R., & Kelemen, G. (2024). Narrative means to recovery ends: Novel psychoactive substance users in early recovery. *Journal of Loss and Trauma*, 29(7), 755-778. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1080/15325024.2024.2319745>
- Deriu, V., Altavilla, D., Adornetti, I., Chiera, A., & Ferretti, F. (2024). Narrative identity in addictive disorders: A conceptual review. *Frontiers in Psychology*, 15(1409217), 1-15. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1409217>
- Evli, M., Simsek, N., Isikgoz, M., & Ozturk, H. I. (2023). Internet addiction, insomnia, and violence tendency in adolescents. *The International Journal of Social Psychiatry*, 69(2), 351-361. <https://doi.org/10.1177/00207640221090964>
- Feng, X., Wang, W., Luo, J., Zhang, J., Peng, C., & Liu, Q. (2025). Network analysis of peer attachment and

- Research on Adolescence*, 34(4), 1471-1485.
<https://doi.org/10.1111/jora.13014>
- Pontes, H. M., & Macur, M. (2021). Problematic internet use profiles and psychosocial risk among adolescents. *PloS One*, 16(9), e0257329.
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0257329>
- Rice, R. H. (2015). *Narrative therapy*. The Sage Encyclopedia of Theory in Counseling and Psychology 2, 695-700.
<http://dx.doi.org/10.4135/9781483346502.n250>
- Shek, D. T., & Yu, L. (2016). Adolescent Internet addiction in Hong Kong: Prevalence, change, and correlates. *Journal of Pediatric and Adolescent Gynecology*, 29(1), 22-30.
<https://doi.org/10.1016/j.jpaa.2015.10.005>
- Singer, J. A., Singer, B. F., & Berry, M. (2013). A meaning-based intervention for addiction: Using narrative therapy and mindfulness to treat alcohol abuse. In J. A. Hicks & C. Routledge (Eds.), *The experience of meaning in life: Classical perspectives, emerging themes, and controversies* (pp. 379-391). Springer Science + Business Media.
https://psycnet.apa.org/doi/10.1007/978-94-007-6527-6_28
- Singh, S., Kumar, N., & Reddy, A. S. (2025). Lived experiences of problematic internet use among male adolescents: A qualitative study. *Journal of Indian Association for Child and Adolescent Mental Health*, 21(2), 175-184.
<https://doi.org/10.1177/09731342241312011>
- Stevens, J. F. (2006). *Narrative therapy treatment for adolescents with drug abuse*. Unpublished Master Thesis, University of Northern Iowa.
<https://scholarworks.uni.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2588&context=grp>
- Tang, H., Li, Y., Dong, W., Guo, X., Wu, S., Chen, C., & Lu, G. (2024). The relationship between childhood trauma and internet addiction in adolescents: A meta-analysis. *Journal of Behavioral Addictions*, 13(1), 36-50.
<https://doi.org/10.1556/2006.2024.00001>
- Verchillo, K. (2021). *Internet addiction*. Translate by Peyman Mam Sharifi and Ali Hamzeh. Tehran: Arjmand Publication.
<https://www.arjmandpub.com/book/2010>
- Welsh, J. W., Dopp, A. R., Durham, R. M., Sitar, S. I., Passetti, L. L., Hunter, S. B., et al. (2024). Narrative review: Revised principles and practice recommendations for adolescent substance use treatment and policy. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 64(2), 123-142.
<https://doi.org/10.1016/j.jaac.2024.03.010>
- Young, K. S., & Nabuco DeAbreu, C. (2016). *Internet Addiction*. Translate by Robabeh Soleimany, Somayeh Shokrgozar, Seyed Mohsen Zamir and Masoumeh Elahi, Tehran: Samam Publication.
<https://bazarketab.ir/product/2574162>
- Kalaei, A., & Jafari, M. S. (2019). *Narrative therapy: A creative approach to counseling and psychotherapy*. Tehran: Arjmand Publication.
<https://www.arjmandpub.com/book/1672>
- Kanu, P. A., Ugbe, M. J., Enyievi, P. B., Ebri, E. O., Omini, B. I., & Imo, U. F. (2025). Prevalence and associated factors of problematic internet use among in-school adolescents in Calabar municipality, Nigeria. *Discover Mental Health*, 5(1), 117.
<https://doi.org/10.1007/s44192-025-00262-x>
- Kong, F., Wei, W., Xia, Y., Xie, D., Xue, K., Wang, W., & Potenza, M. N. (2025). Mediating roles of psychological entitlement and presence of meaning in the associations between parental measures (rejection and overprotection) and adolescent internet addiction. *Journal of Affective Disorders*, 382, 507-517.
<https://doi.org/10.1016/j.jad.2025.04.131>
- Kumar, Y., & Dhakar, O. P. (2025). Rise of netholicism: A comprehensive review of internet addiction among today's youth. *Journal of Education and Health Promotion*, 14(32), 1-5. https://doi.org/10.4103/jehp.jehp_394_24
- Machimbarrena, J. M., Gonzalez-Cabrera, J., Ortega-Baron, J., Beranuy-Fargues, M., Alvarez-Bardon, A., & Tejero, B. (2019). Profiles of problematic internet use and its impact on adolescents' health-related quality of life. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(20), 3877.
<https://doi.org/10.3390/ijerph16203877>
- Mashhadi Iebrahim, Z., Ghodrati, S., & Poursaeed, A. (2024). The effectiveness of psychodrama training on emotion management in individuals addicted to opioids. *Psychology of Motivation, Behavior, and Health*, 2(4), 1-11.
<https://www.jpmbh.com/index.php/jpmbh/article/view/87>
- Medigan, S. (2017). *Narrative therapy: Theories, methods, and treatment*. Translate by Amir Hesam Khajeh, Tehran: Danjeh Publication.
<https://www.iranketab.ir/book/44895-narrative-therapy>
- Murengera, E. M., Niyonsenga, J., Rutembesa, E., & Sezibera, V., & Nshimiyimana, A. (2025). Contribution of narrative therapy in reduction of anxiety, depression and PTSD among survivors of the genocide against the Tutsi in 1994 in Rwanda. *Plos Mental Health*, 2(4), e0000287.
<https://doi.org/10.1371/journal.pmen.0000287>
- Ophir, Y., Rosenberg, H., Tikochinski, R., & Efrati, Y. (2025). Health side story: Scoping review of literature on narrative therapy for ADHD. *Healthcare*, 13(1247), 1-26.
<https://doi.org/10.3390/healthcare13111247>
- Piqueras, J. A., Rico-Bordera, P., Galan, M., Garcia-Oliva, C., Marzo, J. C., & Pineda, D. (2024). Problematic internet use profiles and their associated factors among adolescents. *Journal of Research on Adolescence: The Official Journal of the Society for*